

Dosarul nr. 3ra-302/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” împotriva Biroului Vamal Nord privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La data de 06 septembrie 2019 reclamantul Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” a înaintat acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Biroului Vamal Nord privind anularea actelor administrative: procesele-verbale cu privire la contravenție nr.xxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxx și deciziile nr.xxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxcasupra cazurilor de contravenție vamală.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 28 iunie 2019, inspectorul principal al Biroului Vamal Nord, municipiul Bălți, Chilari Tatiana, a întocmit față de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” procesele-verbale cu privire la contravenție nr.xxxxxxxxxși nr.xxxxxxxxxc prin care a constatat încălcarea art.232 alin. (1) lit.b1) Cod Vamal, iar prin deciziile nr.xxxxxxxxxși nr.xxxxxxxxx asupra cazurilor de contravenție vamală fiind aplicată amendă.

A apreciat reclamantul că procesele-verbale și deciziile de sancționare adoptate de către pârât sînt ilegale, deoarece, în cadrul vămuirii mărfii, a procedat corect și legal, iar contravenția constatată de către organul vamal nu există, în timp ce cele constatate se bazează pe interpretare eronată a documentelor de export prezentate în cadrul controlului vamal.

Din partea descriptivă a proceselor-verbale și deciziilor contestate rezultă că organul vamal nu a acceptat ca dovadă veridică a valorii vamale invoice-urile prezentate la vămuire, afirmând că invoice-urile nu sunt autentificate cu stampilă umedă a exportatorului - fără însă a se referi la normele concrete din legislația în vigoare care ar prevedea cerința respectivă în mod obligatoriu.

Organul vamal a ignorat că invoice-urile au fost acceptate și ștampilate de organele vamale ucrainene la tranzitarea mărfii prin Ucraina, nefiind puse la îndoială de organele vamale ale statului vecin.

A specificat că organul vamal a interpretat greșit conținutul declarației vamale de export nr.xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx din 04 aprilie 2019, înregistrate de organul de vămuire a țării exportului - organul vamal al Regiunii Tula, Federația Rusă, acceptate ca bază pentru determinarea valorii vamale. Conform acestei declarații, marfa - îngrășăminte chimice - s-a exportat cu valoarea totală de 206800 USD, având greutatea de 1650 tone, expeditor OOO „Московский хлоп”. Astfel, organul vamal a ignorat faptul că declarația de export nr.xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx din 04 aprilie 2019 se consideră declarație vamală provizorie. Valoarea declarată în declarație de export provizorie este una convențională. Această valoare urmează să fie concretizată prin depunerea unor declarații vamale suplimentare, cu indicarea certă a valorii și cantității mărfurilor exportate. În acest sens, organul vamal a stabilit eronat valoarea vamală a mărfii conform declarației de export nr.xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx din 04 aprilie 2019, doar prin divizarea valorii totale a mărfii - 206800 USD la cantitatea acesteia - 1650 tone, care ar fi 125,33 USD. Această valoare medie este stabilită cu ignorarea nejustificată a documentelor anexate la declarația vamală de export care descifrează valoarea totală, acestea fiind parte integrantă a declarației vamale. Totodată, ele stabilesc expres cantitatea și prețul categoriilor mărfurilor vămuite.

Conform declarației de export provizorie, s-a exportat marfa de 550 tone cu valoare totală de 90200 USD și marfa de 1100 tone la preț de 116600 USD, adică cu greutate totală 1650 (1100+550) tone și valoare totală de 206800 (90200 + 116600) USD. Organul vamal a acționat vădit ilegal, neacceptând partidul mărfii la preț de 106 USD per tonă, calculând prețul mediu al mărfurilor vămuite la 125,33 USD.

A concluzionat reclamantul că organul vamal a pus la îndoială fără vreun temei juridic valoarea de vămuire a mărfurilor și a aplicat eronat principiile metodei de evaluare a mărfurilor în baza documentelor eliberate de organul vamal din țara de export, a admis eroare de fapt și a ignorat descifrările valorii de vamă prin anexe la declarația de export, iar în urma acestor acțiuni s-a admis majorarea nejustificată a plăților vamale și lezarea efectivă a drepturilor reclamantului.

A solicitat reclamantul anularea ca fiind ilegale a proceselor-verbale cu privire la contravenție nr.xxxxxxxxxxși nr.1028/2019, întocmite de inspectorul principal al Biroului Vamal Nord, mun. Bălți, Chilari Tatiana, față de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”, prin care a fost constatată încălcarea art.232 alin.(1) lit.b1) Cod Vamal, cât și a deciziilor nr.xxxxxxxxxxși nr.xxxxxxxxxxc asupra cazurilor de contravenție vamală, prin care societății i-a fost aplicată amenda în sumă de 11946,84 lei și 12215,92 lei respectiv.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 28 octombrie 2019, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” (f.d. 228, 236-241, vol. I).

În termen, la data de 26 noiembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 28 octombrie 2019, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea cu privire la contestarea actelor administrative să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2020, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” împotriva hotărârii Judecătorei Bălți sediul central din 28 octombrie 2019.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, invoice-urile nu întrunesc condițiile pentru a fi veridice și presupun o serie de dubii de autenticitate: lipsă număr și data invoice, lipsă ștampila exportatorului, lipsa autentificărilor ale autorităților vamale ale țării de export, lipsa condițiilor de livrare necesar de indicat în invoice (f.d.73-74, 95-99).

Mai mult, instanța de fond corect a constatat legătura de interdependență între Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Center Eurochem” și OOO „Novomoscoschii Hlor”. Instanța de apel a mai reținut că AIM Capital SE (Cyprus) administrează 90% EuroChem Group AG (Switzerland) și 100% din EuroChem JSC (Russia). La rândul său, EuroChem Group AG (Switzerland) administrează 100% din Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Center Euro Chem”, iar EuroChem JSC (Russia) administrează 100% din OOO „Novomoscoschii Hlor”. Astfel între AIM Capital SE (Cyprus) și EuroChem Group AG (Switzerland) și Euro Chem JSC (Russia), există raportul de întreprindere mamă - întreprindere fiică, raport care se constată inclusiv între EuroChem Group AG (Switzerland) și Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Center Euro Chem” și între EuroChem JSC (Russia) și OOO „Novomoscoschii Hlor”.

Prin urmare, legalitatea acțiunilor organului vamal se materializează prin emiterea deciziei prin care s-a constatat introducerea datelor eronate de către agajații brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” în declarațiile vamale nr. 1090100659 din 15 aprilie 2019, 1090100689 din 18 aprilie 2019, 1090100739 din 26 aprilie 2019, 1090100780, 1090100786 din 01 mai 2019 și nedeclararea interdependentei părților la tranzacții în declarația vamală 1, rub. 7, lit. a), fapt ce influențează valoarea în vamă a mărfurilor. Circumstanțele constatate au condus, la rândul lor, la exonerarea parțială a drepturilor de import în mărime de 18793, 73 lei și respectiv 18379,76 și la încălcarea art. 164² Cod Vamal și pct. 41, 44, 47 din Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1290 din 09 decembrie 2005.

Cu referire la argumentele apelantului, instanța de control judiciar a reținut că reclamantul, în cadrul derulării procesului contravențional, nu a putut aduce careva probe sau argumente certe că invoice-urile din speța au un caracter veridic și autentic, în baza cărora a fost declarată inițial metoda I „Metoda de evaluare”, în baza valorii tranzacției cu marfa respectiva ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit”.

Mai mult, instanța a respins argumentul că biroul vamal era obligat să aprecieze declarațiile vamale în baza legislației vamale ale Federației Ruse, și în baza procedurilor reglementate de legislația Federației Ruse, or, la constatarea încălcărilor vamale, sarcina de verificare a legalității îi revine biroului vamal respectiv în temeiul normelor legale adoptate de statul către care se face importul de mărfuri.

În circumstanțele menționate, instanța de apel a constatat că cerința privind anularea proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. xxxxxxxxxxxx din 28 iunie 2019 și nr. Xxxxxxxxxxxx din 28 iunie 2019 și a deciziilor nr. xxxxxxxxxxxx și

nr.xxxxxxxxxx asupra cazurilor de contravenție vamală, prin care societății i-a fost aplicată amenda în sumă de 11946,84 lei și 12215,92 lei, respectiv.

La 14 ianuarie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” a depus recurs împotriva deciziei din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d. 67-71).

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că instanța de apel ar fi aplicat eronat normele de drept material, nu ar fi aplicat mai multe norme juridice, apreciind arbitrar probele administrate la materialele cauzei și ignorând un șir de omisiuni și încălcări comise de organul vamal la emiterea actelor administrative contestate.

Astfel, recurenta a invocat încălcarea esențială a drepturilor sale legitime. Or, chiar dacă amenda aplicată brokerului vamal nu este de proporții mari, simplul fapt de constatare a contravenției vamale generează riscul recurentului de a-i fi retrasă licența de activitate, așa cum s-a întâmplat cu recurenta în anul 2017, când, pentru un anumit număr de contravenții de valoare neînsemnată, recurentului i-a fost retrasă licența de activitate. Fiind lipsită de posibilitatea de a activa, Societatea cu Răspundere Limitată "Reglatrans" a trecut o procedură complexă în vederea obținerii unei noi licențe pentru activitatea brokerului vamal. Motiv din care contestarea și anularea amenzilor vamale ilegale constituie prioritatea recurentului, pentru a avea dreptul de a activa conform licenței deținute.

A indicat recurenta că instanța de apel a eșuat să delimiteze clar dacă majorarea valorii în vamă se datorează erorilor sau omisiunilor brokerului vamal comise cu vinovăție sau dacă majorarea valorii în vamă a avut loc din cauza unor alte circumstanțe care sunt în afara controlului brokerului vamal. Iar temeiul așa- numitei îndoieli cu privire la veridicitatea invoice-urilor nu este decât un temei inventat de organul vamal, în lipsa cărorva norme imperative în acest sens.

La 11 februarie 2021, a fost înregistrat cererea de recurs suplimentară a Societății cu Răspundere Limitată „Reglatrans”, prin care recurenta la fel și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, accentuând suplimentar unele circumstanțe care atestă, în opinia sa, caracterul arbitrar și contradictoriu al actului judecătoresc contestat, cum ar fi: calcularea eronată a prețului mediu de 125,34 USD/tonă a mărfii, inexistența erorii în stabilirea valorii în vamă a mărfii, lipsa unor reglementări vamale cu privire la aplicarea obligatorie pe invoice-uri a numărului și a datei, a condițiilor de livrare și a ștampilei importatorului, invocarea de către instanță a unor circumstanțe „suplimentare” la cele invocate în procesul-verbal cu privire la contravenție, cum ar fi interdependența clienților brokerului vamal, cu care acesta nu are nimic în comun, neexpunerea instanței de apel cu privire la argumentul recurentului privind lipsa de tratament egal în situații identice.

A solicitat recurenta casarea deciziei instanței de apel, cu titlu prioritar, anularea încheierii protocolare a Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2020 privind respingerea anexării probelor prezentate și trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată în instanța de apel, pentru înlăturarea erorilor comise. Cu titlu secundar, a solicitat să fie anulată hotărârea Judecătoriei Bălți nr. 3-183/2019 din 28 octombrie 2019 și să fie emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea să fie admisă.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 15 decembrie 2020, dispozitivul acesteia fiind notificat recurentului în data de 23 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.57). Astfel, recursul depus la 14 ianuarie 2021 și cererea de recurs suplimentară depusă la 11 februarie 2021 sînt în termen.

La 01 februarie 2021, în adresa intimatului Biroul vamal Nord, a fost expediată copia recursului, iar la 12 martie 2021 a fost expediată și cererea de recurs suplimentară, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, recepționată de acesta la 17 martie 2021.

La 07 și 12 aprilie 2021, a fost înregistrată referința intimatului Biroul Vamal Nord, expediată prin intermediul poștei electronice și a oficiului poștal. În aceasta, intimatul a solicitat declararea inadmisibilității recursului declarat, cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu